

Република Србија
ВРХОВНИ КАСАЦИОНИ СУД
Рев2 307/2020
28.01.2021. године
Београд

У ИМЕ НАРОДА

Врховни касациони суд, у већу састављеном од судија: Слађане Накић Момировић, председника већа, Добриле Страјина и Марине Милановић, чланова већа, у парници тужиље АА из ..., чији је пуномоћник Владимир Ђорђевић, адвокат из ..., против туженог Клиничког центра Србија из Београда, ради утврђења постојања радног односа, поништаја одлуке о престанку радног односа и враћања на рад, одлучујући о ревизији тужиље изјављеној против пресуде Апелационог суда у Београду Гж1 2487/19 од 27.09.2019. године, у седници већа одржаној 28.01.2021. године, донео је

ПРЕСУДУ

ОДБИЈА СЕ, као неоснована, ревизија тужиље изјављена против пресуде Апелационог суда у Београду Гж1 2487/19 од 27.09.2019. године.

Образложење

Пресудом Првог основног суда у Београду П1 268/19 од 02.04.2019. године, ставом првим изреке, усвојен је тужбени захтев и утврђено је да је радни однос тужиље, заснован на одређено време, постао радни однос на неодређено време почев од 05.01.2012. године, што је тужени дужан да призна и трпи. Ставом другим изреке, поништено је решење туженог бр. ... од 28.04.2007. године којим је тужиљи престао радни однос, као незаконито. Ставом трећим изреке, обавезан је тужени да тужиљу врати на рад. Ставом четвртим изреке, обавезан је тужени да тужиљи на име трошкова парничног поступка исплати износ од 120.000,00 динара са законском затезном каматом од извршности пресуде до исплате.

Пресудом Апелационог суда у Београду Гж1 2487/19 од 27.09.2019. године, ставом првим изреке, преиначена је првостепена пресуда и одбијен тужбени захтев. Ставом другим изреке, одбијен је захтев тужиље за накнаду трошкова другостепеног поступка.

Против правноснажне пресуде донете у другом степену, тужиља је благовремено изјавила ревизију због погрешне примене материјалног права.

Испитујући побијану пресуду у смислу члана 408. Закона о парничном поступку, Врховни касациони суд је нашао да ревизија није основана.

У поступку није учињена битна повреда одредаба парничног поступка из члана 374. став 2. тачка 2. ЗПП, на коју ревизијски суд пази по службеној дужности.

Према утврђеном чињеничном стању, тужилца је била запослена код туженог на одређено време на пословима ... по основу више сукцесивно закључених уговора о раду на одређено време у периоду од 20.12.2010. године до 27.10.2013. године, када је престала да ради. Радни однос у истом статусу заснован је 07.02.2014. године и трајао је до 07.08.2014. године, затим је тужилца имала прекид у раду до 01.12.2015. године, од када је код туженог непрекидно радила до 22.05.2017. године. Решењем туженог од 29.04.2017. године, тужилци је престао радни однос. Тужба у овом поступку је поднета 09.07.2017. године ради утврђења да је тужилца стекла статус запослене на неодређено време дана 05.01.2012. године, као и ради утврђења незаконитог престанка радног односа.

Код тако утврђеног чињеничног стања, правилно је у побијаној другостепеној пресуди примењено материјално право када је преиначена првостепена пресуда и одбијен тужбени захтев.

Према одредби члана 37. Закона о раду („Сл. гласник РС“, бр.24/05, 61/05, 54/09 и 32/13), радни однос се заснива на време чије је трајање унапред одређено када су у питању: сезонски послови, рад на одређеном пројекту, повећање обима посла који траје на одређено време и слично, те за време трајања тих потреба, с тим што тако заснован радни однос непрекидно или са прекидима не може да траје дуже од 12 месеци (став 1.), с тим што се под прекидом рада из става 1. не сматра прекид рада краћи од 30 радних дана (став 2.), а радни однос заснован на одређено време постаје радни однос на неодређено време, ако запослени настави да ради најмање пет радних дана по истеку рока за који је засновао радни однос (став 4.). Према члану 195. наведеног Закона, одлука којом је повређено право запосленог или када је запослени сазнао за повреду права, запослени или синдикат чији је запослени члан ако га запослени овласти, може да покрене спор пред надлежним судом. Рок за покретање спора је 90 дана од дана достављања одлуке, односно од сазнања за повреду права.

Законом о изменама и допунама Закона о раду, који је објављен у „Сл. гласнику РС“, бр.75/14 од 21. јула 2014. године, а који је ступио на снагу 29. јула 2014. године, измењене су цитиране одредбе члана 37. став 1. и 4. Закона о раду. Новелираном одредбом члана 37. поред осталог је прописано: да уговор о раду може да се закључи на одређено време, за заснивање радног односа чије је трајање унапред одређено објективним разлозима који су оправдани роком или извршењем одређеног посла или наступањем одређеног догађаја, за време трајања тих потреба (став 1); да послодавац може закључити један или више уговора о раду из става 1. овог члана на основу којих се радни однос са истим запосленим заснива за период који са прекидима или без прекида не може бити дужи од 24 месеца (став 2). Ако је уговор о раду на одређено време закључен супротно одредбама овог закона или ако запослени остане да ради код послодавца најмање пет радних дана по истеку времена за које је уговор закључен, сматра се да је радни однос заснован на неодређено време (став 6). Новелираним одредбама Закона о раду, у члану 195, прописано је да рок за покретање спора износи 60 дана од дана достављања одлуке, односно од сазнања за повреду права.

У овом случају, тужиља је са туженим закључила више сукцесивних уговора о раду на одређено време, а укупно трајање уговора је 30 месеци без прекида, с тим што по фактичком прекиду рада и сазнању за повреду права 27.10.2013. године, није захтевала судску заштиту подношењем тужбе за утврђење постојања радног односа. Из наведених разлога, правилна је оцена другостепеног суда да је протек законског рока од 90 дана из члана 195. Закона о раду, довео до губитка права на судску заштиту, с обзиром да императивна одредба о судској заштити не прави разлику у погледу врсте тужби, већ само прописује да рок од 90 дана тече од дана достављања решења о отказу (кад је то решење донето), односно од момента сазнања за повреду права.

Такође, није од утицаја што је тужиља поново засновала радни однос код туженог на одређено време 07.02.2014. године, из разлога што од поновног заснивања радног односа и почетка примене новелираних одредби члана 37. Закона о раду, па до 01.12.2015. године и надаље све до доношења оспореног решења 29.04.2017. године, тужиља је радила са прекидом који је трајао дуже од 60 дана, односно није било континуираног рада дужег од 24 месеца. Сходно наведеном, нису испуњени услови за прерастање радног односа из одређеног у неодређено време, по важећој одредби члана 37. став 2. овог закона, јер од ступања на снагу Закона о изменама и допунама Закона о раду до престанка радног односа, тужиља није радила код туженог на одређено време непрекидно дуже од 24 месеца. Имајући у виду да нису испуњени услови за прерастање у радни однос на неодређено време, правилна је оцена нижестепених судова да је решење о отказу уговора о раду законито на основу члана 175. став 1. Закона о раду, јер је тужиљи радни однос престао по истеку рока на који је заснован. С обзиром да је неоснован тужбени захтев за утврђење постојања радног односа и поништај одлуке о престанку радног односа, тужени није у обавези да тужиљу врати на рад применом члана 191. став 1. Закона о раду.

На основу члана 414. став 1. ЗПП, одлучено је као у изреци пресуде.

**Председник већа – судија
Слађана Накић Момировић, с.р.**

За тачност отправка
Управитељ писарнице
Марина Антонић